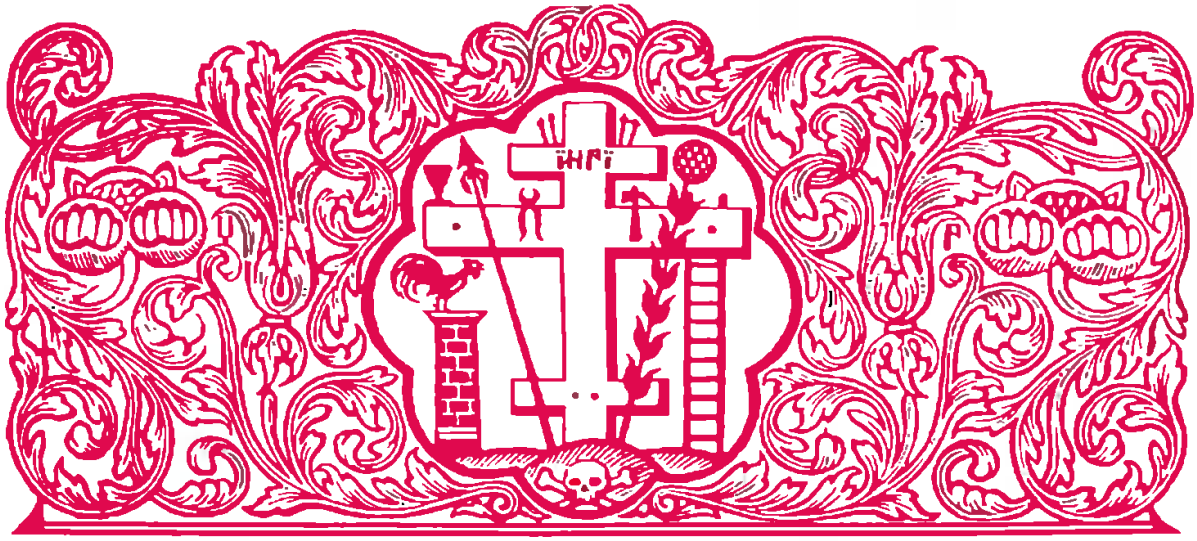

DENIA
CELOR DOUĂSPREZECE EVANGHELII

adică Utrenia din Sfânta și Marea Vineri, săvârșită Joi seara, numită și

SLUJBA SFINTELOR ȘI MÂNTUITOARELOR PĂTIMIRI ALE DOMNULUI, DUMNEZEULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Se face începutul ca la slujba Deniei Canonului Mare, până la ectenia mare (paginile 5-15). După ectenia mare, strana cântă: **Aliluia** pe glasul al 8-lea, cu glas mare și cântare dulce, cu stihurile aceastea:

Stih 1: **De noapte mânecă duhul meu către Tine, Dumnezeule, pentru că lumină sunt poruncile Tale pe pământ.**

Aliluia, aliluia, aliluia!

Stih 2: **Dreptate vă învățați toți cei ce locuiți pe pământ.**

Stih 3: **Pizmuire va cuprinde pe poporul cel neînvățat și acum focul pe cei potrivnici va mânca.**

Stih 4: **Adaugă lor rele, Doamne, adaugă rele celor măriți ai pământului.**

Apoi se cântă, de trei ori, Troparul, glasul al 8-lea:

Când slăviții ucenici, la spălarea de la Cină, s-au luminat, atunci Iuda cel rău credincios, cu iubirea de argint bolnăvindu-se, s-a întunecat și judecătorilor celor fără de lege pe Tine, Judecătorul cel drept, Te-a dat. Vezi, iubitorule de avuții,

pe cel ce pentru acestea spânzurare și-a agonisit! Fugi de sufletul nesățios, care a îndrăznit unele ca acestea asupra Învățătorului. Cel ce ești spre toți bun, Doamne, slavă Ție![1]

[Apoi Ectenia mică, cu ecfonisul: *Că a Ta este stăpânirea...*, și eclesiarhul împarte făclii fraților.][2]

EVANGHELIA I

Apoi preotul își ia felonul și deschide ușile împărătești. Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Ioan citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie de la Ioan, numită *Așezământul Sfintelor Pătimiri* (*Ioan* 13: 31 – 18: 1):

Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Acum a fost preaslăvit Fiul Omului şi Dumnezeu a fost preaslăvit întru El. Iar dacă Dumnezeu a fost preaslăvit întru El şi Dumnezeu Îl va preaslăvi întru El şi îndată Îl va preaslăvi. Fiilor, încă puțin timp sunt cu voi. Voi Mă veți căuta, dar, după cum am spus iudeilor – că unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni –, vă spun vouă acum. Poruncă nouă dau

---

[1] Tipicul Mare prevede o cădire mare în timpul cântării, de trei ori, a Troparului, în vederea citirii primei Evanghelii. La Evangheliile 2-7 se menționează cădirea numai a altarului (în timp ce se cântă de două ori Sedealna, la care nu se șade, din respect pentru cădire), iar înainte de ultima Evanghelie, iarăși cădire mare. În practică, aceste cădiri se omit, făcându-se doar cădirile mari ale Utreniei (la început și la Cântarea a 9-a).

[2] Ecteniile mici dinainte de Evangheliile Sfintelor Pătimiri nu sunt menționate în Triod, nici în Tipicele noi grecești, nici în Tipicul bisericesc (1976) al Patriarhiei Române, fiind omise în practică, din pricina lungimii foarte mari a acestei Denii. Totuși, le vom menționa între paranteze, întrucât sunt amintite de Tipicul mare și de Liturghierul românesc (ed. 2012, pp. 384-385).

vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, aşa şi voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaşte toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții. Doamne, L-a întrebat Simon-Petru, unde Te duci? Răspuns-a Iisus: Unde Mă duc Eu, tu nu poți să urmezi Mie acum, dar mai târziu Îmi vei urma. Petru I-a zis: Doamne, de ce nu pot să urmez Ție acum? Sufletul meu îl voi da pentru Tine. Iisus i-a răspuns: Vei pune sufletul tău pentru Mine? Adevărat, adevărat zic ție că nu va cânta cocoşul până ce nu te vei lepăda de Mine de trei ori. Să nu se tulbure inima voastră; credeți în Dumnezeu, credeți şi în Mine. În casa Tatălui Meu multe locaşuri sunt. Iar dacă n-ar fi aşa, v-aş fi spus. Mă duc să vă pregătesc loc. Şi, dacă Mă voi duce şi vă voi pregăti loc, iarăşi voi veni şi vă voi lua la Mine, ca să fiți şi voi unde sunt Eu. Şi unde Mă duc Eu, voi ştiți şi ştiți şi calea. Toma I-a zis: Doamne, nu ştim unde Te duci; şi cum putem şti calea? Iisus i-a zis: Eu sunt Calea, Adevărul şi Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine. Dacă M-ați fi cunoscut pe Mine, şi pe Tatăl Meu L-ați fi cunoscut; dar de acum Îl cunoaşteți pe El şi L-ați şi văzut. Filip I-a zis: Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl şi ne este de ajuns. Iisus i-a zis: De atâta vreme sunt cu voi şi nu M-ai cunoscut, Filipe? Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: Arată-ne pe Tatăl? Nu crezi tu că Eu sunt întru Tatăl şi Tatăl este întru Mine? Cuvintele pe care vi le spun nu le grăiesc de la Mine, ci Tatăl – Care rămâne întru Mine – face lucrările Lui. Credeți Mie că Eu sunt întru Tatăl şi Tatăl întru Mine, iar de nu, credeți-Mă pentru lucrările acestea. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine va face şi el lucrările pe care le fac Eu şi mai mari decât acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl. Şi orice veți cere întru numele Meu, aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl întru Fiul. Dacă veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face. De Mă iubiți, păziți poruncile Mele. Şi Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor va da vouă, ca să fie cu voi în veac, Duhul Adevărului, pe Care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaşte; voi Îl cunoaşteți, că rămâne la voi şi în voi va fi! Nu vă voi lăsa orfani; voi veni la voi. Încă puțin timp şi lumea nu Mă va mai vedea; voi

însă Mă veți vedea, pentru că Eu sunt viu şi voi veți fi vii. În ziua aceea veți cunoaşte că Eu sunt întru Tatăl Meu şi voi în Mine şi Eu în voi. Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte, acela este care Mă iubeşte; iar cel ce Mă iubeşte pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu şi-l voi iubi şi Eu şi Mă voi arăta lui. I-a zis Iuda, nu Iscarioteanul: Doamne, ce înseamnă că Te vei arăta nouă şi nu lumii? Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi şi vom veni la el şi vom face locaş la el. Cel ce nu Mă iubeşte nu păzeşte cuvintele Mele. Dar cuvântul pe care îl auziți nu este al Meu, ci al Tatălui care M-a trimis. Acestea vi le-am spus, fiind cu voi; dar Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl în numele Meu, Acela vă va învăța toate şi vă va aduce aminte de toate cele ce v-am spus Eu. Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu. Să nu se tulbure inima voastră, nici să se înfricoşeze. Ați auzit că v-am spus: Mă duc şi voi veni la voi. De M-ați iubi, v-ați bucura că Mă duc la Tatăl, pentru că Tatăl este mai mare decât Mine. Şi acum v-am spus acestea înainte de a se întâmpla, ca să credeți când se vor întâmpla. Nu voi mai vorbi multe cu voi, căci vine stăpânitorul acestei lumi, şi el nu are nimic în Mine; dar ca să cunoască lumea că Eu iubesc pe Tatăl şi precum Tatăl Mi-a poruncit, aşa fac. Ridicați-vă, să mergem de aici. Eu sunt vița cea adevărată şi Tatăl Meu este lucrătorul. Orice mlădiță care nu aduce roadă întru Mine, El o taie; şi orice mlădiță care aduce roadă, El o curăţeşte, ca mai multă roadă să aducă. Acum voi sunteți curați pentru cuvântul pe care vi l-am spus. Rămâneți în Mine şi Eu în voi. Precum mlădița nu poate să aducă roadă de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot aşa nici voi, dacă nu rămâneți în Mine. Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele. Cel ce rămâne în Mine şi Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic. Dacă cineva nu rămâne în Mine, se aruncă afară ca mlădițele care se usucă şi pe care oamenii le adună şi le aruncă în foc şi ard. Dacă rămâneți întru Mine şi cuvintele Mele rămân în voi, cereți ceea ce voiți şi se va da vouă. Întru aceasta a fost slăvit Tatăl Meu, ca să aduceți roadă multă şi să vă faceți ucenici ai Mei. Precum M-a iubit pe Mine Tatăl, aşa v-am iubit şi

Eu pe voi; rămâneți întru dragostea Mea. Dacă păziți poruncile Mele, veți rămâne întru dragostea Mea, după cum şi Eu am păzit poruncile Tatălui Meu şi rămân întru dragostea Lui. Acestea vi le-am spus, ca bucuria Mea să fie în voi şi ca bucuria voastră să fie deplină. Aceasta este porunca Mea: Să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu. Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să şi-l pună pentru prietenii săi. Voi sunteți prietenii Mei dacă faceți ceea ce vă poruncesc. De acum nu vă mai zic slugi, că sluga nu ştie ce face stăpânul său, ci v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute. Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi şi v-am rânduit să mergeți şi roadă să aduceți, iar roada voastră să rămână, ca Tatăl să vă dea orice-I veți cere în numele Meu. Aceasta vă poruncesc: Să vă iubiți unul pe altul. Dacă vă urăşte pe voi lumea, să ştiți că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte. Aduceți-vă aminte de cuvântul pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine, şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, şi pe al vostru îl vor păzi. Iar toate acestea le vor face vouă din pricina numelui Meu, fiindcă ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis. De n-aş fi venit şi nu le-aş fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvânt de dezvinovățire pentru păcatul lor. Cel ce Mă urăşte pe Mine urăşte şi pe Tatăl Meu. De nu aş fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea; dar acum M-au şi văzut şi M-au urât, şi pe Mine, şi pe Tatăl Meu. Dar *(aceasta)*, ca să se împlinească cuvântul cel scris în Legea lor: «M-au urât pe nedrept». Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine. Şi voi mărturisiți, pentru că de la început sunteți cu Mine. Acestea vi le-am spus ca să nu vă poticniți în credința voastră. Vă vor scoate pe voi din sinagogi; şi chiar va veni vremea când oricine vă va ucide pe voi va crede că aduce slujire lui Dumnezeu. Şi acestea le vor face pentru că n-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine. Iar acestea vi

le-am spus ca să vă aduceți aminte de ele, când va veni ceasul lor, că Eu vi le-am spus. Şi acestea nu vi le-am spus de la început, fiindcă eram cu voi. Dar acum Mă duc la Cel ce M-a trimis şi nimeni dintre voi nu Mă întreabă: Unde Te duci? Ci, fiindcă v-am spus acestea, întristarea a umplut inima voastră. Dar Eu vă spun adevărul: Vă este de folos să Mă duc Eu, căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi. Şi El, venind, va vădi lumea de păcat şi de dreptate şi de judecată. De păcat, pentru că ei nu cred în Mine; de dreptate, pentru că Mă duc la Tatăl Meu şi nu Mă veți mai vedea; şi de judecată, pentru că stăpânitorul acestei lumi a fost judecat. Încă multe am a vă spune, dar acum nu puteți să le purtați. Iar când va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; căci nu va vorbi de la Sine, ci câte va auzi va vorbi şi cele viitoare vă va vesti. Acela Mă va slăvi, pentru că din al Meu va lua şi vă va vesti. Toate câte are Tatăl ale Mele sunt; de aceea am zis că din al Meu ia şi vă vesteşte vouă. Puțin şi nu Mă veți mai vedea, şi iarăşi puțin şi Mă veți vedea, pentru că Eu Mă duc la Tatăl. Deci, unii dintre ucenicii Lui ziceau între ei: Ce este aceasta ce ne spune: Puțin şi nu Mă veți mai vedea, şi iarăşi puțin şi Mă veți vedea şi că Mă duc la Tatăl? Deci, ziceau: Ce este aceasta ce zice: Puțin? Nu ştim ce zice. Şi a cunoscut Iisus că voiau să-L întrebe şi le-a zis: Despre aceasta vă întrebați între voi, că am zis: Puțin şi nu Mă veți mai vedea şi iarăşi puțin şi Mă veți vedea? Adevărat, adevărat zic vouă că voi veți plânge şi vă veți tângui, iar lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie. Femeia, când e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul, nu-şi mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume. Deci şi voi acum sunteți trişti, dar iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi. Şi în ziua aceea nu Mă veți întreba nimic. Adevărat, adevărat zic vouă: Orice veți cere de la Tatăl în numele Meu, El vă va da. Până acum n-ați cerut nimic în numele Meu. Cereți şi veți primi, ca bucuria voastră să fie deplină. Acestea vi le-am spus în pilde, dar vine ceasul când nu vă voi mai vorbi în

pilde, ci pe față vă voi vesti despre Tatăl. În ziua aceea veți cere în numele Meu; şi nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi, căci Însuşi Tatăl vă iubeşte pe voi, fiindcă voi M-ați iubit pe Mine şi ați crezut că de la Dumnezeu am ieşit. Ieşit-am de la Tatăl şi am venit în lume; iarăşi las lumea şi Mă duc la Tatăl. Au zis ucenicii Săi: Iată, acum vorbeşti pe față şi nu spui nicio pildă. Acum ştim că Tu ştii toate şi nu ai nevoie să Te întrebe cineva. De aceea credem că ai ieşit de la Dumnezeu. Iisus le-a răspuns: Acum credeți? Iată, vine ceasul, şi a şi venit, ca să vă risipiți fiecare la ale sale şi pe Mine să Mă lăsați singur. Dar nu sunt singur, pentru că Tatăl este cu Mine. Acestea vi le-am grăit ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți! Eu am biruit lumea. Astfel a vorbit Iisus şi, ridicând ochii Săi la cer, a zis: Părinte, a venit ceasul! Preaslăveşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul să Te preaslăvească, precum I-ai dat stăpânire peste tot trupul, ca să dea viață veşnică tuturor acelora pe care Tu i-ai dat Lui. Şi aceasta este viața veşnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, şi pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pământ; lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârşit. Şi acum, preaslăveşte-Mă Tu, Părinte, la Tine însuți, cu slava pe care am avut-o la Tine mai înainte de a fi lumea. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume. Ai Tăi erau şi Mie Mi i-ai dat şi cuvântul Tău l-au păzit. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat sunt de la Tine; căci cuvintele pe care Mi le-ai dat le-am dat lor, iar ei le-au primit şi au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieşit şi au crezut că Tu M-ai trimis. Eu pentru aceştia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ai Tăi sunt. Şi toate ale Mele sunt ale Tale şi ale Tale sunt ale Mele şi M-am preaslăvit întru ei. Şi Eu nu mai sunt în lume, iar ei în lume sunt şi Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzeşte-i în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat, ca să fie una, precum suntem şi Noi. Când eram cu ei în lume, Eu îi păzeam în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat; şi i-am păzit şi n-a pierit niciunul dintre ei, decât fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura. Acum însă Eu vin la Tine şi acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei. Eu le-am dat cuvântul

Tău şi lumea i-a urât, pentru că nu sunt din lume, precum Eu nu sunt din lume. Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzeşti pe ei de cel-viclean. Ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. Sfinţeşte-i pe ei întru adevărul Tău; cuvântul Tău este adevărul. Precum M-ai trimis pe Mine în lume şi Eu i-am trimis pe ei în lume. Pentru ei, Eu Mă sfinţesc pe Mine însumi, ca şi ei să fie sfinţiţi întru adevăr. Dar nu numai pentru aceştia Mă rog, ci şi pentru cei ce vor crede în Mine prin cuvântul lor, ca toţi să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine şi Eu întru Tine, aşa şi aceştia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis. Şi slava pe care Tu Mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una suntem: Eu întru ei şi Tu întru Mine, ca ei să fie desăvârşiţi întru unime, şi să cunoască lumea că Tu M-ai trimis şi că i-ai iubit pe ei precum M-ai iubit pe Mine. Părinte, voiesc ca unde sunt Eu să fie împreună cu Mine şi aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o, pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii. Părinte drepte, lumea pe Tine nu Te-a cunoscut, dar Eu Te-am cunoscut şi aceştia au cunoscut că Tu M-ai trimis. Şi le-am făcut cunoscut numele Tău şi-l voi face cunoscut, ca iubirea cu care Tu M-ai iubit să fie în ei şi Eu să fiu în ei. Zicând acestea, Iisus a ieşit cu ucenicii Lui dincolo de pârâul Cedrilor, unde era o grădină, în care au intrat El şi ucenicii Săi.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Şi îndată se cântă Antifoanele, repetând toate troparele.

A N T I F O N U L 1, glasul al 8-lea:

Mai-marii popoarelor s-au adunat împreună, asupra Domnului şi asupra Unsului Său.

Cuvânt călcător de lege au pus asupra mea. Doamne, Doamne, nu mă părăsi pe mine.

Simţirile noastre curate să le aducem înaintea lui Hristos şi, ca nişte prieteni ai Lui, sufletele să le jertfim pentru El, şi să nu ne sugrumăm cu grijile vieţii, ca Iuda, ci să strigăm în cămările sufletelor noastre: Tatăl nostru, Care eşti în ceruri, izbăveşte-ne de cel viclean.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Fecioară ai născut, ceea ce nu știi de nuntă, și Fecioară ai rămas, Maică nenuntită; Născătoare de Dumnezeu, Marie, roagă pe Hristos, Dumnezeul nostru, să ne mântuiască pe noi.

ANTIFONUL al 2-lea, glasul al 6-lea:

Alergat-a Iuda, zicând cărturarilor celor fără de lege: Ce-mi veți da mie și eu Îl voi da pe El vouă? Iar, în mijlocul celor ce se învoiau, Tu Însuți ai stat nevăzut, Cel asupra Căruia era uneltirea. Cunoscătorule de inimi, milostivește-Te spre sufletele noastre.

Cu milostenie să slujim lui Dumnezeu, ca Maria la cină, și să nu ne agonisim iubire de argint ca Iuda, ca să fim pururea cu Hristos Dumnezeu.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Nu înceta, Fecioară, rugând totdeauna pe Cel pe Care L-ai născut în chip de negrăit, ca pe un Iubitor de oameni, să mântuiască din primejdii pe cei ce scapă la tine.

ANTIFONUL al 3-lea, glasul al 2-lea:

Pentru învierea lui Lazăr, Doamne, pruncii evreilor au strigat Ție, Iubitorule de oameni: Osana! Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înțeleagă.

La cina Ta, Hristoase Dumnezeule, zis-ai mai înainte ucenicilor Tăi: Unul dintre voi Mă va vinde. Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înțeleagă.

Întrebând Ioan: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?, l-ai dovedit pe acela prin pâine; iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înțeleagă.

Cu treizeci de arginți și cu sărutare vicleană, Te căutau iudeii să Te ucidă, Doamne; iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înțeleagă.

La spălarea Ta, Hristoase Dumnezeule, ai poruncit ucenicilor Tăi: Așa să faceți, precum vedeți. Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înțeleagă.

Privegheați și vă rugați ca să nu cădeți în ispită, zis-ai ucenicilor Tăi, Hristoase Dumnezeul nostru. Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înțeleagă.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Mântuiește din primejdii pe robii tăi, Născătoare de Dumnezeu, că toți după Dumnezeu la tine scăpăm, ca și către un zid nestricat și folositor.

[Ectenia mică, cu ecfonisul: *Că bun şi iubitor de oameni...*, apoi, în timp ce preotul cădește Sfântul Altar, se cântă:]

S E D E A L N A, glasul al 7-lea:

Ospătând la Cină pe ucenici și cunoscând vicleșugul vânzării, ai vădit la cina aceea pe Iuda, știindu-l că nu se va îndrepta și vrând să arăți tuturor că Te-ai dat de bunăvoie, ca să răpești lumea de la cel străin; îndelung-Răbdătorule, slavă Ție!

Slavă..., Și acum..., tot aceasta.

EVANGHELIA A 2-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Ioan citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Ioan* 18: 1-28):

În vremea aceea, a ieşit Iisus cu ucenicii Lui dincolo de pârâul Cedrilor, unde era o grădină, în care au intrat El şi ucenicii Săi. Iar Iuda vânzătorul cunoştea acest loc, pentru că adesea Iisus şi ucenicii Săi se adunau acolo. Deci Iuda, luând oaste şi slujitori de la arhierei şi de la farisei, a venit acolo cu felinare şi cu făclii şi

cu arme. Iar Iisus, ştiind toate cele ce erau să vină asupra Lui, a ieşit şi le-a zis: Pe cine căutaţi? Răspuns-au Lui: Pe Iisus Nazarineanul. El le-a zis: Eu sunt. Iar Iuda vânzătorul era şi el cu ei. Atunci când le-a spus: Eu sunt, ei s-au dat înapoi şi au căzut la pământ. Şi iarăşi i-a întrebat: Pe cine căutaţi? Iar ei au zis: Pe Iisus Nazarineanul. Răspuns-a Iisus: V-am spus că Eu sunt. Deci, dacă Mă căutaţi pe Mine, lăsaţi pe aceştia să plece; ca să se împlinească cuvântul pe care l-a spus: Dintre cei pe care Mi i-ai dat, n-am pierdut pe niciunul. Dar Simon-Petru, având sabie, a scos-o şi a lovit pe sluga arhiereului şi i-a tăiat urechea dreaptă; iar numele slugii era Malhus. Deci, a zis Iisus lui Petru: Pune sabia în teacă. Nu voi bea, oare, paharul pe care Mi l-a dat Tatăl? Deci, ostaşii şi căpetenia a o mie de ostaşi şi slujitorii iudeilor L-au prins pe Iisus şi L-au legat. Şi L-au dus întâi la Anna, căci era socrul lui Caiafa, care era arhiereu al anului aceluia, iar Caiafa era cel ce sfătuise pe iudei că este de folos să moară un om pentru popor. Şi Simon-Petru şi un alt ucenic mergeau după Iisus. Iar ucenicul acela era cunoscut arhiereului şi a intrat împreună cu Iisus în curtea arhiereului; însă Petru a stat la poartă, afară. Deci a ieşit celălalt ucenic, care era cunoscut arhiereului, şi a vorbit cu portăreasa şi l-a adus înăuntru pe Petru. Deci, slujnica portăreasă i-a zis lui Petru: Nu cumva eşti şi tu dintre ucenicii Omului acestuia? Acela a zis: Nu sunt. Iar slugile şi slujitorii făcuseră foc şi stăteau şi se încălzeau, că era frig, şi era cu ei şi Petru, stând şi încălzindu-se. Deci, arhiereul L-a întrebat pe Iisus despre ucenicii Lui şi despre învăţătura Lui. Iisus i-a răspuns: Eu am vorbit pe faţă lumii; Eu am învăţat întotdeauna în sinagogă şi în templu, unde se adună toţi iudeii, şi nimic nu am vorbit în ascuns. De ce Mă întrebi pe Mine? Întreabă pe cei ce au auzit ce le-am vorbit. Iată, aceştia ştiu ce am spus Eu. Şi, zicând El acestea, unul din slujitorii care era de faţă I-a dat lui Iisus o palmă, zicând: Aşa răspunzi Tu arhiereului? Iisus i-a răspuns: Dacă am vorbit rău, dovedeşte că este rău, iar dacă am vorbit bine, de ce Mă loveşti? Atunci Anna L-a trimis legat la Caiafa arhiereul. Iar Simon-Petru stătea şi se încălzea. Deci i-au zis: Nu cumva şi tu eşti dintre ucenicii Lui? El s-a lepădat şi a zis: Nu sunt. Una dintre

slugile arhiereului, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăiase urechea, a zis: Nu te-am văzut eu pe tine în grădină cu El? Şi iarăşi s-a lepădat Petru, şi îndată a cântat cocoşul. Deci, L-au adus pe Iisus de la Caiafa la pretoriu; şi era dimineaţă. Iar iudeii n-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, ci să mănânce Paştile.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Apoi se cântă:

A N T I F O N U L al 4-lea, glasul al 5-lea:

Astăzi Iuda lasă pe Învățătorul și primește pe diavolul; se orbește cu patima iubirii de arginți, cade din lumină întunecatul. Că în ce chip ar fi putut vedea cel ce a vândut pe Luminătorul pentru treizeci de arginți? Iar nouă ne-a răsărit Cel ce a pătimit pentru lume. Către Care să grăim: Cel ce ai pătimit și Te-ai îndurat de oameni, slavă Ţie!

Astăzi Iuda se leapădă de cinstea lui Dumnezeu și se înstrăinează de har; fiind ucenic, se face vânzător; în obicei prietenesc ascunde vicleșug și nebunește socotește că este mai bine a sluji iubirii de arginți decât dragostei Stăpânului, făcându-se călăuză adunării celei fără de lege. Iar noi, având mântuire pe Hristos, pe Acesta să-L slăvim.

Să dobândim iubirea de frați, ca niște frați întru Hristos, iar nu nemilostivire către cei de aproape ai noștri. Ca să nu ne osândim ca sluga cea nemilostivă pentru bani, și ca Iuda căindu-ne fără de niciun folos.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Preaslăvite lucruri s-au grăit de tine pretutindeni, Născătoare de Dumnezeu, Marie; că ai născut după trup pe Făcătorul tuturor, prealăudată care nu știi de nuntă.

A N T I F O N U L al 5-lea, glasul al 6-lea:

Ucenicul tocmea prețul Învățătorului și a vândut pe Domnul pentru treizeci de arginți cu sărutare vicleană, dându-L pe El celor fără de lege, spre moarte.

Astăzi Făcătorul cerului și al pământului a zis ucenicilor Săi: S-a apropiat ceasul și a sosit Iuda, cel ce Mă vinde; nimeni să nu se lepede de Mine, văzându-Mă pe Cruce în mijlocul a doi tâlhari. Că pătimesc ca un om, și mântuiesc ca un iubitor de oameni pe cei ce cred în Mine.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Ceea ce ai zămislit în chip de negrăit în veacul cel mai de pe urmă, și ai născut pe Ziditorul tău, pe Acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

ANTIFONUL al 6-lea, glasul al 7-lea:

Astăzi veghează Iuda să vândă pe Domnul, pe Mântuitorul lumii, Cel mai înainte de veci, pe Cel ce a săturat mulțimea de oameni cu cinci pâini. Astăzi cel fără de lege se leapădă de Învățătorul; și fiind ucenic a dat pe Stăpânul, a vândut cu bani pe Cel ce a săturat cu mană pe om.

Astăzi au pironit pe Cruce iudeii pe Domnul, Care a tăiat marea cu toiagul și i-a povățuit în pustie. Astăzi au împuns cu sulița coasta Celui ce a rănit Egiptul cu bătăi pentru ei, și au adăpat cu fiere pe Cel ce le-a plouat mană de mâncare.

Doamne, venind spre Pătimirea cea de voie, ai zis ucenicilor Tăi: De n-ați putut priveghea un ceas împreună cu Mine, cum v-ați făgăduit că veți muri pentru Mine? Vedeți măcar pe Iuda cum nu doarme, ci se nevoiește să Mă dea celor fără de lege. Sculați de vă rugați! Să nu se lepede cineva de Mine, văzându-Mă pe Cruce. Îndelung-Răbdătorule, slavă Ție.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ai încăput în pântecele tău pe Cel neîncăput în ceruri! Bucură-te, Fecioară, propovăduirea Prorocilor, din care ne-a strălucit nouă Emanuel! Bucură-te, Maica lui Hristos Dumnezeu!

[Ectenia mică, cu ecfonisul: *Că s-a sfințit și s-a preaslăvit preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului...*, apoi:]

S E D E A L N A, glasul al 7-lea:

Ce pricină te-a făcut, Iuda, vânzător al Mântuitorului? Au doară te-a despărțit de ceata Apostolilor? Au doară te-a lipsit de harul tămăduirilor?Au doară cinând împreună cu ceilalți, pe tine te-a gonit de la masă? Au doară picioarele celorlalți le-a spălat, iar ale tale nu le-a băgat în seamă? O, de cât bine te-ai făcut uitător! Iată, gândul tău cel nemulțumitor se vădește, iar îndelungă-răbdarea cea neasemănată și mare mila Mântuitorului se propovăduiește.

Slavă..., Și acum..., tot aceasta.

EVANGHELIA A 3-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Matei citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Matei* 26: 57-75):

În vremea aceea, prinzând pe Iisus, ostaşii L-au dus la Caiafa arhiereul, unde erau adunați cărturarii şi bătrânii. Iar Petru Îl urma de departe, până a ajuns la curtea arhiereului şi, intrând înăuntru, şedea cu slugile, ca să vadă sfârşitul. Iar arhiereii, bătrânii şi tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-L omoare. Şi n-au găsit, deşi veniseră mulți martori mincinoşi. Mai pe urmă, însă, au venit doi şi au spus: Acesta a zis: Pot să dărâm templul lui Dumnezeu şi în trei zile să-l clădesc. Şi ridicându-se, arhiereul I-a zis: Nu răspunzi nimic la ceea ce măr-

turisesc aceştia împotriva Ta? Dar Iisus tăcea. Atunci arhiereul I-a zis: Te jur pe Dumnezeul cel viu să ne spui nouă dacă eşti Tu Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Iisus i-a răspuns: Tu ai zis. Şi vă spun încă: De acum veți vedea pe Fiul Omului şezând de-a dreapta Puterii şi venind pe norii cerului. Atunci arhiereul şi-a sfâşiat hainele, zicând: A hulit! Ce ne mai trebuie martori? Iată, acum ați auzit blasfemia Lui. Ce vi se pare? Iar ei răspunzând, au zis: Este vinovat de moarte. Şi au scuipat în obrazul Lui, bătându-L cu pumnii, iar unii Îi dădeau palme, zicând: Proroceşte-ne, Hristoase, cine este cel ce Te-a lovit? Iar Petru şedea afară, în curte. Şi o slujnică s-a apropiat de el, zicând: Şi tu erai cu Iisus Galileeanul. Dar el s-a lepădat înaintea tuturor, zicând: Nu ştiu ce zici. Şi, ieşind el la poartă, l-a văzut altă slujnică şi a zis celor de acolo: Şi acesta era cu Iisus Nazarineanul. Şi iarăşi s-a lepădat cu jurământ: Nu cunosc pe omul acesta. Iar după puțin, apropiindu-se cei ce stăteau acolo, au zis lui Petru: Cu adevărat şi tu eşti dintre ei, căci şi graiul tău te vădeşte. Atunci el a început a se blestema şi a se jura: Nu cunosc pe omul acesta. Şi îndată a cântat cocoşul. Atunci, Petru şi-a adus aminte de cuvântul lui Iisus, Care zisese: Mai înainte de a cânta cocoşul, de trei ori te vei lepăda de Mine. Şi, ieşind afară, Petru a plâns cu amar.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Apoi se cântă:

ANTIFONUL al 7-lea, glasul al 8-lea:

Doamne, răbdând toate, așa ai zis celor fără de lege ce Te-au prins: De ați și rănit pe Păstorul, și ați risipit cele douăsprezece oi, pe ucenicii Mei, dar aș fi putut să aduc înainte mai mult decât douăsprezece legiuni de îngeri. Dar rabd îndelung, ca să se împlinească cele ce am arătat vouă prin prorocii Mei, cele nearătate și ascunse. Doamne, slavă Ție!

De trei ori tăgăduindu-Te Petru, îndată a cunoscut ceea ce s-a zis lui; dar Ți-a adus Ție lacrimi de pocăință. Doamne, fii mie milostiv și mă mântuiește pe mine!

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Ca pe ceea ce este ușă de mântuire, și grădină veselitoare, și nor al luminii celei veșnice, să lăudăm toți pe Sfânta Fecioară, zicându-i: Bucură-te!

ANTIFONUL al 8-lea, glasul al 2-lea:

Spuneți, călcătorilor de lege, ce ați auzit de la Mântuitorul nostru? Au n-a dat El legea și învățăturile Prorocilor? Dar cum ați gândit să dați lui Pilat pe Dumnezeu, Cuvântul cel din Dumnezeu, și Izbăvitorul sufletelor noastre?

Să se răstignească!, strigau cei ce se îndestulau pururea cu darurile Tale, și cereau pe făcătorul de rele în locul Făcătorului de bine, ucigașii dreptților. Iar Tu tăceai, Hristoase, suferind necuviința lor, vrând să pătimești și să ne mântuiești pe noi, ca un iubitor de oameni.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pentru că nu avem îndrăznire pentru multele noastre păcate, tu pe Cel ce S-a născut din tine roagă-L, Născătoare de Dumnezeu Fecioară; că mult poate rugăciunea Maicii, spre îmblânzirea Stăpânului. Nu trece cu vederea rugăciunile păcătoșilor, Preacurată; că milostiv este, și poate să mântuiască, Cel ce a primit a pătimi pentru noi.

ANTIFONUL al 9-lea, glasul al 3-lea:

Pus-au treizeci de arginți prețul Celui prețuit, pe Care L-au prețuit fiii lui Israel; privegheați și vă rugați, ca să nu cădeți în ispită, că duhul este osârduitor, iar trupul neputincios; pentru aceasta, privegheați.

Datu-Mi-au spre mâncarea Mea fiere, și în setea Mea M-au adăpat cu oțet; iar Tu, Doamne, înviază-Mă și le voi răsplăti lor.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Noi, cei din neamuri, te lăudăm pe tine, Preacurată Născătoare de Dumnezeu, că ai născut pe Hristos, Dumnezeul nostru, Cel ce prin tine a liberat pe oameni din blestem.

[Ectenia mică, cu ecfonisul: *Că Tu eşti Dumnezeul nostru și Ție slavă înălțăm: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum...*, apoi:]

S E D E A L N A, glasul al 8-lea:

O, cum Iuda, cel ce era oarecând ucenic, a gândit vânzare asupra Ta! A cinat împreună cu vicleşug, vicleanul şi nedreptul, şi mergând a zis preoţilor: Ce-mi veţi da mie şi eu voi da vouă pe Acela, Care a stricat legea şi a spurcat sâmbăta? Îndelung-Răbdătorule Doamne, slavă Ţie!

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

EVANGHELIA A 4-A

[Preotul (diaconul) zice:

Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluieşte (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înţelepciune! Drepţi să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Şi duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Ioan citire!

Strana: Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citeşte, dintre uşile împărăteşti, Sfânta Evanghelie (*Ioan* 18: 28-40; 19: 1-16):

În vremea aceea, au adus pe Iisus de la Caiafa în pretoriu; şi era dimineaţă. Iar iudeii n-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, ci să mănânce Paştile. Deci, Pilat a ieşit la ei afară şi le-a zis: Ce învinuire aduceţi Omului acestuia? Ei au răspuns şi i-au zis: Dacă Acesta n-ar fi răufăcător, nu ţi L-am fi dat ţie. Deci le-a zis Pilat: Luaţi-L voi şi judecaţi-L după legea voastră. Iudeii însă i-au răspuns: Nouă nu ne este îngăduit să omorâm pe nimeni; ca să se împlinească acel cuvânt, pe care îl spusese Iisus, însemnând cu ce moarte avea să moară. Deci, Pilat a intrat iarăşi în pretoriu şi a chemat pe Iisus şi I-a zis: Tu eşti Împăratul iudeilor? Răspuns-a Iisus: De la tine însuţi zici aceasta, sau alţii ţi-au spus-o despre Mine? Pilat a răspuns: Nu cumva sunt eu iudeu? Poporul Tău şi arhiereii Te-au dat mie. Ce ai făcut? Iisus a răspuns: Împărăţia Mea nu este din lumea aceasta. Dacă Împărăţia Mea ar fi din lumea aceasta,

slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu predat iudeilor. Dar acum Împărăția Mea nu este de aici. Deci, I-a zis Pilat: Aşadar, Tu eşti împărat? Răspuns-a Iisus: Tu zici că Eu sunt Împărat. Eu spre aceasta M-am născut şi pentru aceasta am venit în lume, ca să dau mărturie pentru adevăr; oricine este din adevăr ascultă glasul Meu. Pilat I-a zis: Ce este adevărul? Şi, zicând aceasta, a ieşit iarăşi la iudei şi le-a zis: Eu nu găsesc în El nicio vină; dar este la voi obiceiul ca la Paşti să vă eliberez pe un vinovat. Voiți, deci, să vă eliberez pe Împăratul iudeilor? Ei însă au strigat iarăşi, zicând: Nu pe Acesta, ci pe Baraba. Iar Baraba era tâlhar. Atunci Pilat a luat pe Iisus şi L-a biciuit. Şi ostaşii, împletind cunună din spini, I-au pus-o pe cap şi L-au îmbrăcat cu o mantie purpurie. Şi veneau către El şi ziceau: Bucură-te, Împăratul iudeilor! Şi-I dădeau palme. Deci a ieşit iarăşi afară Pilat şi le-a zis: Iată, vi-L aduc pe El afară, ca să ştiți că nu găsesc în El nicio vină. Şi a ieşit Iisus afară, purtând cununa de spini şi mantia purpurie. Şi le-a zis Pilat: Iată Omul! Iar când L-au văzut arhiereii şi slujitorii, au strigat, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luați-L voi şi răstigniți-L, căci eu nu-I găsesc nicio vină. Iudeii i-au răspuns: Noi avem Lege, şi după Legea noastră El trebuie să moară, că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu. Deci, când a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s-a temut. Şi a intrat iarăşi în pretoriu şi I-a zis lui Iisus: De unde eşti Tu? Iar Iisus nu i-a dat niciun răspuns. Deci Pilat I-a zis: Mie nu-mi vorbeşti? Nu ştii că am putere să Te eliberez şi putere am să Te răstignesc? Iisus a răspuns: N-ai avea nicio putere asupra Mea dacă nu ți-ar fi fost dat ție de sus. De aceea, cel ce M-a predat ție mai mare păcat are. Pentru aceasta, Pilat căuta să-L elibereze; dar iudeii strigau zicând: Dacă Îl eliberezi pe Acesta, nu eşti prieten al cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva cezarului. Deci Pilat, auzind cuvintele acestea, L-a dus afară pe Iisus şi a şezut pe scaunul de judecată, în locul numit «pardosit cu pietre», iar evreieşte Gabbata. Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas, şi a zis Pilat iudeilor: Iată Împăratul vostru! Deci au strigat aceia: Ia-L! Ia-L! Răstigneşte-L! Pilat le-a zis: Să răstignesc pe Împăratul vostru? Arhiereii au răspuns: Nu avem împărat decât numai pe cezarul. Atunci L-a dat lor, ca să-L răstignească.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Apoi se cântă:

ANTIFONUL al 10-lea, glasul al 6-lea:

Cel ce Se îmbracă cu lumina ca și cu o haină, stat-a gol la judecată, și a primit palme peste obraz din mâinile pe care le-a zidit. Și poporul cel călcător de lege a răstignit pe Domnul slavei pe Cruce. Atunci s-a rupt catapeteasma Templului; soarele s-a întunecat, nesuferind să vadă batjocorit pe Dumnezeu, de Care se cutremură toate. Aceluia să ne închinăm.

Ucenicul s-a lepădat, iar tâlharul a strigat: Pomenește-mă, Doamne, întru Împărăția Ta!

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Împacă lumea, Doamne, Cel ce bine ai voit a lua trup din Fecioară pentru robi; ca să Te lăudăm cu un glas, Iubitorule de oameni.

ANTIFONUL al 11-lea, glasul al 6-lea:

Pentru binele pe care l-ai făcut, Hristoase, poporului evreu, Te-au osândit să Te răstignească, adăpându-Te cu oțet și fiere. Ci le dă lor, Doamne, după faptele lor, că n-au cunoscut milostivirea Ta.

N-au fost îndestulate, Hristoase, mulțimile iudaice cu vânzarea, ci încă clătinau cu capetele, aducându-Ți batjocură și hulă. Ci le dă lor, Doamne, după faptele lor, pentru că au gândit asupra Ta deșertăciune.

Nici pământul care s-a cutremurat, nici pietrele care s-au despicat, n-au plecat pe iudei; nici catapeteasma Templului, nici învierea morților. Ci le dă lor, Doamne, după faptele lor, că au gândit asupra Ta deșertăciune.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Știm că S-a întrupat din tine Dumnezeu, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce una ești curată, una binecuvântată; pentru aceasta lăudându-te neîncetat, pe tine te mărim.

ANTIFONUL al 12-lea, glasul al 8-lea:

Acestea zice Domnul către iudei: Poporul Meu, ce am făcut vouă? Sau cu ce v-am supărat? Pe orbii voștri i-am luminat, pe cei leproși i-am curățit, pe bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul Meu, ce am făcut vouă? Și cu ce Mi-ați răsplătit? În loc de mană, cu fiere; în loc de apă, cu oțet; în loc ca să Mă iubiți, pe Cruce M-ați pironit. De acum nu voi mai răbda; chema-voi neamurile Mele, și acelea Mă vor preaslăvi împreună cu Tatăl și cu Duhul, și Eu le voi dărui viață veșnică.

Astăzi catapeteasma Templului se rupe, spre mustrarea călcătorilor de lege, și soarele își ascunde razele sale, văzând pe Stăpânul răstignit.

Legiuitori ai lui Israel, iudei și farisei, ceata Apostolilor strigă către voi: Iată, Templul pe Care l-ați stricat voi; iată, Mielul pe Care L-ați răstignit, și L-ați dat mormântului. Dar a înviat cu puterea Sa. Nu vă înșelați, iudei, că El este Cel ce v-a izbăvit prin mare și v-a hrănit în pustie. Acesta este viața, lumina și pacea lumii.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Bucură-te, ușa Împăratului slavei, prin care a trecut Însuși cel Preaînalt, și a lăsat-o iarăși pecetluită, spre mântuirea sufletelor noastre!

[Ectenia mică, cu ecfonisul: *Fie stăpânirea împărăției Tale binecuvântată şi preaslăvită, a Tatălui și a Fiului și...*, apoi:]

SEDEALNA, glasul al 8-lea:

Când ai stat înaintea Caiafei, Dumnezeule, și ai fost dat lui Pilat Tu, Judecătorul, puterile cerești s-au clătinat de frică; și când Te-ai înălțat pe lemn în mijlocul a doi tâlhari, ai fost socotit cu cei fără de lege, Cel ce ești fără de păcate, ca să mântuiești pe om. Îndelung-Răbdătorule, Doamne, slavă Ție!

Slavă..., Și acum..., tot aceasta.

EVANGHELIA A 5-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Matei citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Matei* 27: 3-32):

În vremea aceea, văzând că Iisus a fost osândit la moarte, Iuda, cel ce L-a vândut, s-a răzgândit şi a adus înapoi arhiereilor şi bătrânilor cei treizeci de arginți, zicând: Am greşit, vânzând sânge nevinovat. Ei i-au zis: Ce ne priveşte pe noi? Tu vei vedea. Şi el, aruncând arginții în templu, a plecat şi, ducându-se, s-a spânzurat. Iar arhiereii, luând banii, au zis: Nu se cuvine să-i punem în vistieria templului, deoarece sunt preț de sânge. Şi ținând ei sfat, au cumpărat cu ei Țarina Olarului, pentru îngroparea străinilor. Pentru aceea s-a numit țarina aceea Țarina Sângelui până în ziua de astăzi. Atunci s-a împlinit cuvântul spus de Ieremia prorocul, care zice: «Şi au luat cei treizeci de arginți, prețul Celui prețuit, pe care L-au prețuit fiii lui Israel, şi i-au dat pe Țarina Olarului, după cum mi-a spus mie Domnul». Iar Iisus stătea înaintea dregătorului. Şi L-a întrebat dregătorul, zicând: Tu eşti Împăratul iudeilor? Iar Iisus i-a răspuns: Tu zici. Şi, la învinuirile aduse Lui de către arhierei şi bătrâni, nu răspundea nimic. Atunci I-a zis Pilat: Nu auzi câte mărturisesc ei împotriva Ta? Şi nu i-a răspuns lui niciun cuvânt, încât dregătorul se mira foarte mult. La sărbătoarea Paştilor, dregătorul avea obiceiul să elibereze mulțimii un întemnițat, pe care-l voiau. Şi aveau atunci un vinovat vestit, care se numea Baraba. Deci, fiind ei adunați, Pilat le-a zis:

Pe cine voiți să vi-l eliberez, pe Baraba sau pe Iisus, Care se zice Hristos? Că știa că din invidie L-au dat în mâna lui. Şi pe când stătea Pilat în scaunul de judecată, femeia lui i-a trimis acest cuvânt: Nimic să nu-I faci Dreptului Aceluia, că mult am suferit azi, în vis, pentru El. Însă arhiereii şi bătrânii au îndemnat mulțimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă. Iar dregătorul, răspunzând, le-a zis: Pe care dintre cei doi voiți să vă eliberez? Iar ei au răspuns: Pe Baraba. Şi Pilat le-a zis: Dar ce voi face cu Iisus, Care se cheamă Hristos? Toți au răspuns: Să fie răstignit! A zis iarăşi Pilat: Dar ce rău a făcut? Ei însă mai tare strigau şi ziceau: Să fie răstignit! Şi, văzând Pilat că nimic nu foloseşte, ci mai mare tulburare se face, luând apă, şi-a spălat mâinile înaintea mulțimii, zicând: Nevinovat sunt de sângele Acestui Drept. Voi veți vedea. Şi răspunzând tot poporul, a zis: Sângele Lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri! Atunci le-a eliberat pe Baraba, iar pe Iisus L-a biciuit şi L-a dat să fie răstignit. Atunci ostaşii dregătorului, ducând pe Iisus în pretoriu, au adunat în jurul Lui toată cohorta şi, dezbrăcându-L de hainele Lui, I-au pus o hlamidă roşie. Şi împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap şi, în mâna Lui cea dreaptă, trestie; şi, îngenunchind înaintea Lui, îşi băteau joc de El, zicând: Bucură-Te, împăratul iudeilor! Şi scuipând asupra Lui, au luat trestia şi-L băteau peste cap. Iar după ce L-au batjocorit aşa, L-au dezbrăcat de hlamidă, L-au îmbrăcat cu hainele Lui şi L-au dus să-L răstignească. Şi, ieşind, au găsit pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acesta l-au silit să ducă crucea lui Iisus.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Apoi se cântă:

ANTIFONUL al 13-lea, glasul al 6-lea:

Adunarea iudeilor Te-a cerut la Pilat să Te răstignească, Doamne. Și neaflând vină întru Tine, a slobozit pe vinovatul Baraba; iar pe Tine, Cel drept, Te-a judecat spre pierdere, agonisindu-și păcatul uciderii. Ci dă-le lor, Doamne, răsplătirea lor, că au cugetat asupra Ta cele deșarte.

Cel de Care toate se înfricoșează și se cutremură, și pe Care toată limba Îl laudă, pe Hristos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu, preoții L-au lovit cu palme peste obraz și I-au dat fiere. Și toate a primit a le pătimi, vrând să ne mântuiască pe noi de fărădelegile noastre, cu sângele Său, ca un iubitor de oameni.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ai născut prin cuvânt, mai presus de cuvânt, pe Făcătorul tău, pe Acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

ANTIFONUL al 14-lea, glasul al 8-lea:

Doamne, Cel ce ai primit însoțitor pe tâlhar, care și-a întinat mâinile în sânge, numără-ne și pe noi împreună cu el, ca un bun și de oameni iubitor.

Puțin glas a slobozit tâlharul pe cruce, și mare credință a aflat. Într-o clipă s-a mântuit, și întâi el deschizând ușile raiului, a intrat. Cel ce ai primit pocăința aceluia, Doamne, slavă Ție!

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Bucură-te, ceea ce ai primit prin înger bucuria lumii! Bucură-te, ceea ce ai născut pe Făcătorul tău și Domnul! Bucură-te, ceea ce te-ai învrednicit a fi Maică a lui Hristos Dumnezeu!

ANTIFONUL al 15-lea, glasul al 6-lea:

Acesta se cântă de amândouă stranele împreună, stih după stih; stihurile sunt indicate prin asteriscuri. Şi se trag clopotele, iar, când se cântă: Astăzi a fost răstignit pe lemn, Cel ce a așezat pământul pe ape..., preotul, luând pe umeri Sfânta Cruce, iese pe ușa dinspre miazănoapte[3], apoi o așază în mijlocul bisericii spre închinare. O cădeşte împrejur de trei ori, apoi face două metanii, sărută Sfânta Cruce şi mai face o metanie mare, în timp ce la strană se continuă cântarea Antifonului.

Astăzi a fost răstignit pe lemn Cel ce a așezat pământul pe ape (de trei ori).* Cu cunună de spini a fost încununat Împăratul

[3] Există obiceiul ca preotul, în timp ce iese, sau de pe solee, să rostească întâi stihira întreagă apoi să fie cântată de strană (sau să o rostească pe stihuri, așa cum sunt marcate cu asterisc, după fiecare rostire a preotului strana cântând conținutul stihului).

îngerilor.* Cu porfiră mincinoasă a fost îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori.* Lovire peste obraz a luat Cel ce a izbăvit în Iordan pe Adam.* Cu piroane a fost pironit Mirele Bisericii.* Cu sulița a fost împuns Fiul Fecioarei!* Închinămu-ne Pătimirilor Tale, Hristoase (de trei ori).* Arată-ne nouă și slăvită Învierea Ta.

Să nu prăznuim ca iudeii, că Paștile noastre, Hristos, pentru noi S-a jertfit. Ci să ne curățim pe noi înșine de toată întinăciunea și curat să ne rugăm Lui: Înviază, Doamne, mântuiește-ne pe noi, ca un iubitor de oameni.

Crucea Ta, Doamne, este viață și înviere poporului Tău; și spre ea nădăjduind, Te lăudăm pe Tine, Dumnezeul nostru; Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, miluiește-ne pe noi.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Văzându-Te, Hristoase, răstignit ceea ce Te-a născut a grăit: Ce taină străină este aceasta ce văd, Fiul meu? Cum mori fiind pironit cu trupul pe lemn, Dătătorule de viață?

[Ectenia mică, cu ecfonisul: *Că s-a binecuvântat numele Tău și s-a preaslăvit împărăția Ta: a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum...,* apoi:]

S E D E A L N A, glasul al 4-lea:

Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul legii cu scump sângele Tău, pe cruce fiind pironit și cu sulița împuns, nemurire ai izvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, slavă Ție.

Slavă..., Și acum..., tot aceasta.

EVANGHELIA A 6-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Marcu citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Marcu* 15: 16-32):

În vremea aceea, au adus ostaşii pe Iisus înăuntrul curții, adică în pretoriu, şi au adunat toată cohorta. Şi L-au îmbrăcat cu porfiră şi, împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap. Apoi au început să se plece în fața Lui, zicând: Bucură-Te, împăratul iudei-lor! Şi-L băteau peste cap cu o trestie şi-L scuipau şi, căzând în genunchi, I se închinau. Iar după ce L-au batjocorit aşa, L-au dezbrăcat de porfiră şi L-au îmbrăcat cu hainele Lui, apoi L-au dus afară ca să-L răstignească. Şi au silit pe un trecător care venea din țarină, pe Simon Cirineul, tatăl lui Alexandru şi al lui Ruf, să ducă crucea Lui. Şi L-au dus la locul zis Golgota, care se tălmăceşte «Locul Căpățânii». Şi I-au dat să bea vin amestecat cu smirnă, dar El n-a luat. Şi L-au răstignit şi au împărțit între ei hainele Lui, aruncând sorți pentru ele, ca să ştie ce să ia fiecare. Iar când L-au răstignit, era ceasul al treilea. Şi vina Lui era scrisă deasupra: Împăratul iudeilor. Şi împreună cu El au răstignit doi tâlhari: unul de-a dreapta şi altul de-a stânga Lui. Atunci s-a împlinit Scriptura care zice: «Cu cei fără de lege a fost socotit». Iar cei ce treceau pe acolo Îl huleau, clătinându-şi capetele şi zicând: Tu, Cel care dărâmi templul şi în trei zile îl zideşti, mântuieşte-Te pe Tine Însuți şi coboară-Te de pe cruce! Asemenea încă şi arhiereii, batjocorindu-L între ei, împreună cu cărturarii ziceau: Pe alții i-a mântuit, dar pe Sine nu poate să Se mântuiască! El, Hristos, Împăratul lui Israel, să Se coboare acum de pe cruce, ca să vedem şi să credem în El.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Apoi se cântă Fericirile. Se pun nouă stihiri, glasul al 4-lea:

Întru împărăția Ta pomenește-ne pe noi, Doamne, când vei veni întru Împărăția Ta.

Fericiți cei săraci cu duhul, că a acelora este Împărăția cerurilor.

Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Fericiți cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

Fericiți cei ce flămânzesc şi însetoşează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Prin lemn a fost izgonit Adam din rai, iar, prin lemnul Crucii, tâlharul în rai s-a sălășluit. Că acela gustând, a călcat porunca Făcătorului; iar acesta împreună răstignindu-se, a mărturisit Dumnezeu pe Cel ce Se tăinuia. Pomenește-ne și pe noi, Mântuitorule, întru Împărăția Ta.

Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

Pe Făcătorul Legii L-au cumpărat cei fără de lege de la ucenic și, ca pe un călcător de lege, L-au pus de față înaintea judecății lui Pilat, strigând: Răstignește-L!, pe Cel ce le-a dat lor mană în pustie. Iar noi urmând tâlharului celui drept, să grăim cu credință: Pomenește-ne și pe noi, Mântuitorule, întru Împărăția Ta.

Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Mulțimea ucigătorilor de Dumnezeu, neamul iudeilor cel fără de lege, nebunește striga către Pilat: Răstignește pe Hristos, Cel nevinovat! Și mai vârtos cereau ei pe Baraba. Iar noi grăim cu glasul tâlharului celui recunoscător: Pomenește-ne și pe noi, Mântuitorule, întru Împărăția Ta.

Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Coasta Ta cea purtătoare de viață, revărsându-se ca un izvor din Eden, adapă, Hristoase, Biserica Ta, ca pe un rai cuvântător; de unde împărțindu-se ca la început în patru Evanghelii, adapă lumea veselind făptura și învățând neamurile să se închine cu credință Împărăției Tale.

Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a acelora este Împărăția cerurilor.

Răstignitu-Te-ai pentru mine, ca să-mi izvorăști mie iertare; împunsu-Te-ai în coastă, ca să-mi țâșnești pâraie de viață; cu piroane Te-ai pironit, ca, prin adâncul Pătimirilor Tale, crezând eu înălțimii puterii Tale, să-Ți cânt: Dătătorule de viață, Hristoase, slavă și Crucii Tale, și Pătimirii Tale, Mântuitorule.

Fericiți veți fi când, din pricina Mea, vă vor ocărî și vă vor prigoni și, minținд, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră.

Când Te-ai răstignit, Hristoase, toată făptura văzându-Te s-a cutremurat; temeliile pământului s-au clătinat de frica puterii

Tale, luminătorii s-au ascuns, și catapeteasma Templului s-a rupt; munții s-au cutremurat și pietrele s-au despicat, și tâlharul cel credincios grăiește cu noi, Mântuitorule: Pomenește-ne întru Împărăția Ta!

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri!

Zapisul nostru l-ai rupt, Doamne, și socotindu-Te între cei morți, ai legat pe tiranul cel de acolo, scăpând pe toți din legăturile morții, cu Învierea Ta; prin care ne-am luminat, Doamne, Iubitorule de oameni, și grăim Ție: Pomenește-ne și pe noi, Mântuitorule, întru Împărăția Ta.

Slavă..., a Treimii:

Pe Tatăl și pe Fiul și pe Duhul Sfânt, toți credincioșii cu un gând după vrednicie a slăvi să ne rugăm; Unimea Dumnezeirii ce este în trei ipostasuri, care rămâne neamestecată, singură prin sine, nedespărțită și neapropiată, prin care ne izbăvim de focul pedepsei.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pe Maica Ta, Hristoase, care Te-a născut fără de sămânță după trup, și a rămas cu adevărat Fecioară nestricată și după naștere, pe aceasta aducem Ție spre rugăciune, Stăpâne mult-Milostive, ca să se dăruiască iertare de greșeli celor ce strigă pururea: Pomenește-ne și pe noi, Mântuitorule, întru Împărăția Ta.

[Ectenia mică, cu ecfonisul: *Că Tu eşti sfinţirea noastră şi Ţie slavă înălţăm: Tatălui...*, apoi:]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Să luăm aminte!

Strana cântă:

PROCHIMEN, glasul al 4-lea:

Împărțit-au hainele Mele între ei și pentru cămașa Mea au aruncat sorți (*Psalm* 21: 20).

Stih: Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, ia aminte la mine; pentru ce M-ai părăsit? (*Psalm* 21: 1).

EVANGHELIA A 7-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Matei citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Matei* 27: 33-54):

În vremea aceea, venind la locul numit Golgota, care înseamnă «Locul Căpățânii», ostaşii I-au dat lui Iisus să bea vin amestecat cu fiere; şi, gustând, nu a voit să bea. Iar, după ce L-au răstignit, au împărțit hainele Lui aruncând sorți, ca să se împlinească ceea ce s-a zis de prorocul: «Împărțit-au hainele Mele între ei, iar pentru cămaşa Mea au aruncat sorți». Şi ostaşii, şezând, Îl păzeau acolo, iar deasupra capului au pus vina Lui scrisă: Acesta este Iisus, Împăratul iudeilor. Atunci au fost răstigniți împreună cu El doi tâlhari, unul de-a dreapta şi altul de-a stânga. Iar trecătorii Îl huleau, clătinându-şi capetele şi zicând: Tu, Cel ce dărâmi templul şi în trei zile îl zideşti, mântuieşte-Te pe Tine Însuți! Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce! Asemenea şi arhiereii, bătându-şi joc de El, împreună cu cărturarii şi cu bătrânii, ziceau: Pe alții i-a mântuit, iar pe Sine nu poate să Se mântuiască! Dacă este Împăratul lui Israel, să Se coboare acum de pe cruce şi vom crede în El. S-a încrezut în Dumnezeu: Să-L scape acum, dacă-L vrea pe El! Căci a zis: Sunt Fiul lui Dumnezeu. În acelaşi chip Îl ocărau şi tâlharii cei împreună-răstigniți cu El. Iar de la ceasul al şaselea s-a făcut întuneric peste tot pământul, până la ceasul al nouălea. Iar în ceasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare, zicând: *Elí, Elí, lamá sabahtaní?*, adică: Dumnezeul Meu,

Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit? Însă unii dintre cei ce stăteau acolo, auzind, ziceau: Pe Ilie îl strigă Acesta. Şi unul dintre ei, alergând îndată şi luând un burete, l-a umplut cu oţet, şi, punându-l într-o trestie, I-a dat să bea. Iar ceilalţi ziceau: Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mântuiască. Iar Iisus, strigând iarăşi cu glas mare, Şi-a dat duhul. Şi iată, catapeteasma templului s-a sfâşiat în două de sus până jos, şi pământul s-a cutremurat şi pietrele s-au despicat; mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale sfinţilor adormiţi au înviat şi, ieşind din morminte, după Învierea Lui, au intrat în Sfânta Cetate şi s-au arătat multora. Iar sutaşul şi cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzând cutremurul şi cele întâmplate, s-au înfricoşat foarte, zicând: Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta!

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

[După *Tipicul Sfântului Sava* se face citire din Tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de Aur la Evanghelia după Matei, cu sfârşitul: Cuvântul Crucii..., sau din Cuvântul Cuviosului Efrem Sirul, cel despre Pătimirile Mântuitorului.]

Apoi se rosteşte Psalmul 50.

EVANGHELIA A 8-A

[Preotul (diaconul) zice:

Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluieşte (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înţelepciune! Drepţi să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Şi duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Luca citire!

Strana: Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citeşte, dintre uşile împărăteşti, Sfânta Evanghelie (*Luca* 23: 32-49):

În vremea aceea erau duşi la moarte, împreună cu Iisus, şi doi făcători de rele. Iar când au ajuns la locul ce se cheamă «al Căpăţânii», i-au răstignit acolo, pe El şi pe făcătorii de rele, unul

de-a dreapta şi altul de-a stânga. Însă Iisus zicea: Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac! Deci, împărţind hainele Lui, au aruncat sorţi. Şi stătea poporul privind, iar căpeteniile îşi băteau joc de El, zicând: Pe alţii i-a mântuit; să Se mântuiască şi pe Sine Însuşi, dacă El este Hristos, alesul lui Dumnezeu. Şi Îl luau în râs şi ostaşii, care se apropiau aducându-I oţet şi zicând: Dacă Tu eşti Împăratul iudeilor, mântuieşte-Te pe Tine însuţi! Iar deasupra Lui era o tăbliţă scrisă cu litere greceşti, latineşti şi evreieşti: Acesta este Împăratul iudeilor. Unul dintre făcătorii de rele răstigniţi Îl hulea zicând: Dacă eşti Tu Hristos, mântuieşte-Te pe Tine însuţi şi pe noi. Şi celălalt, răspunzând, îl certa, zicând: Nu te temi tu de Dumnezeu, că eşti în aceeaşi osândă? Iar noi, pe drept, căci primim cele cuvenite după faptele noastre; Însă acesta n-a făcut niciun rău. Şi zicea lui Iisus: Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta! Iar Iisus i-a zis: Adevărat grăiesc ţie, astăzi vei fi cu Mine în rai! Şi era deja ca la ceasul al şaselea şi întuneric s-a făcut peste tot pământul până la ceasul al nouălea, căci soarele s-a întunecat, iar catapeteasma templului s-a rupt prin mijloc. Şi Iisus, strigând cu glas mare, a zis: Părinte, în mâinile Tale încredinţez duhul Meu! Şi, aceasta zicând, Şi-a dat duhul. Iar sutaşul, văzând ceea ce se întâmplase, a slăvit pe Dumnezeu, zicând: Cu adevărat, Omul Acesta drept a fost. Şi toate mulţimile care veniseră la această privelişte, văzând cele întâmplate, se întorceau bătându-şi pieptul. Iar toţi cunoscuţii Lui şi femeile, care Îl însoţiseră din Galileea, stăteau departe, privind acestea.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Şi îndată se cântă (citeşte):

TRICÂNTAREA

Alcătuire a Sfântului Cosma de Maiuma

Irmosul de două ori și troparele pe 12 și pe urmă Irmosul în amândouă stranele împreună.

Cântarea a 5-a, glasul al 8-lea:

Irmosul:

La Tine alerg dis-de-dimineață, Cel ce pentru milostivire Te-ai deșertat pe Tine, Cel neschimbat, pentru cel căzut, și până la pătimire Te-ai plecat, Cel ce ești fără de patimă, Cuvinte al lui Dumnezeu; pace dă-mi mie, Iubitorule de oameni.»

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Dacă și-au spălat picioarele, și mai înainte s-au curățit cu împărtășirea dumnezeiești Tale Taine, Hristoase, slujitorii Tăi s-au suit acum împreună cu Tine din Sion la Muntele cel mare al Măslinilor, lăudându-Te pe Tine, Cel ce ești iubitor de oameni.

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Zis-ai: Vedeți, prietenilor, nu vă tulburați; acum s-a apropiat ceasul ca să fiu prins și să fiu dat morții de mâinile celor fără de lege; și toți vă veți risipi, părăsindu-Mă pe Mine. Însă vă voi aduna iarăși, ca să Mă vestiți pe Mine, Cel iubitor de oameni.

Și iarăși se cântă Irmosul.

Apoi se zice ectenia mică și ecfonisul: Că Tu ești Împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre și Ție slavă înălțăm: Tatălui și Fiului...

CONDAC, glasul al 8-lea:

Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi, veniți toți să-L lăudăm, că pe Acela L-a văzut Maria pe lemn și a zis: Deși rabzi răstignire, Tu ești Fiul și Dumnezeul meu.

ICOS

Văzând mielușeaua, Maria, pe Mielușelul său tras spre junghiere, mergea după El zdrobită, împreună și cu alte femei, strigând așa: Unde mergi, Fiule? Pentru ce faci această călătorie grabnică? Oare este iarăși altă nuntă în Cana, și acolo Te grăbești acum, ca să le mai faci lor vin din apă? Oare voi merge cu Tine Fiule, sau voi aștepta mai bine? Dă-mi cuvânt, Cuvinte; nu mă trece tăcând, Cel ce m-ai păzit curată; că Tu ești Fiul și Dumnezeul meu.

SINAXAR
ÎN SFÂNTA ȘI MAREA VINERI

Sinaxarul din Minei, apoi acesta:

În Sfânta și Marea Vineri, se prăznuiesc Sfintele și mântuitoarele și înfricoșătoarele Pătimiri ale Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos: scuipările, lovirile peste față, palmele, insultele, batjocurile, veșmântul de porfiră, trestia, buretele, oțetul, piroanele, sulița, și înainte de toate, crucea și moartea, pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. Se mai face încă pomenire de mărturisirea mântuitoare făcută pe cruce de tâlharul cel recunoscător, care a fost răstignit împreună cu El.

Stihuri la răstignire:

Deși mort pe Cruce,
Ești viu Dumnezeu,
Căci Tu ești, Cuvinte,
Fiul lui Dumnezeu!

Stihuri la tâlharul cel recunoscător:

Când tâlharul a strigat:
«Doamne, pomenește-mă!»,
Atunci raiul încuiat
Ușile și-a descuiat.

După ce Domnul a fost vândut de prietenul și ucenicul Lui cu treizeci de arginți, a fost dus mai întâi la Ana arhiereul. Acesta L-a trimis la Caiafa, care L-a scuipat și L-a lovit peste față; și pe când își bătea joc și râdea de El, a auzit spunându-I-se: «prorocește-ne, cine Te-a lovit!». Acolo au venit și doi martori mincinoși care au mărturisit că Hristos a spus: «Stricați Templul acesta și în trei zile îl voi ridica!», precum și că este Fiul lui Dumnezeu. Arhiereul și-a rupt hainele neputând suferi așanumita de el hulă. Când s-a făcut ziuă, L-au dus în pretoriu la Pilat, «și ei n-au intrat, spune Scriptura, ca să nu se spurce, ci să poată mânca Paștile». Pilat a ieșit afară și i-a întrebat: «Care este vina Lui?». Și pentru că nu I-a găsit nicio vină, L-a trimis la Caiafa; iar acesta L-a trimis din nou la Pilat, căci și Pilat se pornise spre uciderea Lui. Pilat a spus: «Luați-L voi și răstigniți-L și după legea voastră judecați-L». Ei au spus iarăși: «Nouă nu ne

este îngăduit să omorâm pe nimeni». Prin aceste cuvinte au aţâţat pe Pilat ca să-L răstignească. Pilat L-a întrebat pe Hristos dacă este împăratul iudeilor. El a mărturisit că este, dar este Împărat veşnic: «Împărăţia Mea, a spus El, nu este din lumea aceasta!». Pilat, voind să-L elibereze, le-a spus mai întâi că nu-I găseşte nicio vină deosebită, apoi le-a cerut să elibereze pe unul dintre cei închişi. Iudeilor însă le-a fost mai drag Baraba decât Iisus. În sfârşit, Pilat L-a dat iudeilor pe Iisus, după ce mai întâi L-au biciuit. L-a dat apoi soldaţilor, care L-au îmbrăcat cu hlamidă roşie, L-au încununat cu cunună de spini, şi în mâini I-au pus trestie. A fost batjocorit de soldaţii care-I spuneau: «Bucură-te, împăratul iudeilor!». După ce L-au batjocorit aşa, Pilat a spus din nou: «Nu găsesc în El nicio vină de moarte». Ei însă i-au spus: «Noi Îl osândim pentru că s-a numit pe Sine Fiul lui Dumnezeu». Pe când spuneau acestea, Iisus tăcea. Mulţimea a strigat lui Pilat: «Răstigneşte-L, răstigneşte-L!». Ei voiau să-L dea unei morţi necinstite, ca să îndepărteze din mijlocul lor amintirea Lui cea bună. Pilat îşi bătea joc oarecum de ei zicându-le: «Pe Împăratul vostru să-L răstignesc?». Ei au răspuns: «N-avem alt împărat decât Cezarul». Iudeii, pentru că n-au reuşit nimic cu hulele lor, aduc în discuţie pe Cezarul, ca cel puţin aşa să-şi sature furia lor. Într-adevăr au spus: «Tot cel care se face pe sine împărat se împotriveşte Cezarului». În timpul acesta femeia lui Pilat, înfricoşată de visuri, a trimis la Pilat să-i spună: «Să nu faci nimic Dreptului Acestuia!». Căci ea, din pricina lui Iisus, suferise mult în timpul nopţii. Pilat s-a spălat pe mâini, lepădându-se prin aceasta de vina sângelui. Iudeii însă au strigat: «Sângele Lui peste noi şi peste copiii noştri! Dar dacă-L slobozeşti pe El nu eşti prieten al Cezarului!». Aşadar, Pilat L-a legat, deşi ştia bine că este nevinovat, L-a osândit la moarte pe cruce, şi l-a slobozit pe Baraba. Când a văzut Iuda aceasta, aruncând arginţii, a plecat, şi ducându-se, a luat o frânghie şi s-a spânzurat.

Ostaşii L-au bătut peste faţă cu trestia şi I-au pus în spate crucea. Apoi au silit pe Simon Cirineanul să-I ducă crucea. Au

ajuns pe la ceasul al treilea la locul Căpățânii și acolo L-au răstignit. A fost răstignit împreună cu doi tâlhari ca să fie și El socotit un făcător de rele. Pentru a-L înjosi, soldații au împărțit hainele Lui, iar pentru cămașa Sa, care era făcută dintr-o bucată și nu avea nicio cusătură, au aruncat sorți, săvârșind cea mai mare nelegiuire. Dar pe lângă acestea, și pe când era pe cruce își băteau joc de El, zicând: «O, Cel ce strici Templul și în trei zile îl zidești, mântuiește-Te pe Tine!». Și iarăși: «Pe alții a mântuit, dar pe Sine nu poate să Se mântuiască». Și iarăși: «Dacă ești împăratul lui Israel, coboară-Te acum de pe cruce și vom crede în Tine!». Iudeii, dacă ar fi crezut în cele ce spuneau, ar fi trebuit să se apropie de El fără nicio îndoială, căci într-adevăr Hristos era recunoscut de întreaga fire nu numai ca împărat al lui Israel, ci și al întregii lumi. Ce însemna, oare, întunecarea soarelui în ceasul al treilea, adică în miezul zilei? Ce însemna cutremurarea pământului? Ce însemna despicarea pietrelor, care au mustrat învârtoșarea inimii iudeilor? Ce însemna învierea multor trupuri, care ne-a învederat credința în învierea obștească și puterea Celui ce-a pătimit? Ce însemna sfâșierea în două a catapetesmei Templului, ca și cum și ea ar fi fost supărată din pricina Celui care a fost slăvit în ea și pătimește acum? Ce însemnau apoi celelalte lucruri descoperite, dar care n-au putut fi văzute? Așadar în ceasul al treilea, după cum spune dumnezeiescul Marcu, a fost răstignit. Din ceasul al șaselea până în ceasul al nouălea s-a făcut întuneric. Longhin sutașul, când a văzut aceste lucruri minunate și mai cu seamă întunecarea soarelui, a strigat cu voce mare: «Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta!». Unul dintre tâlhari Îl insulta pe Iisus; celălalt însă îl certa cu asprime pe acesta, mărturisind pe Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu. Mântuitorul i-a răsplătit credința și i-a făgăduit petrecerea în rai împreună cu El. În sfârșit, după ce a fost insultat mult, Pilat a scris pe Cruce și cuvintele: «Împăratul iudeilor». Deși iudeii s-au împotrivit să scrie așa, zicând că El s-a numit împărat al iudeilor, totuși Pilat a spus împotriva lor din nou: «Ce-am scris, am scris!». Apoi Mântui-

torul a strigat: «Mi-e sete!». Ei au amestecat oțet cu fiere și I-au dat să bea. Și spunând: «Săvârșitu-s-a», înclinând capul Și-a dat duhul. Mulți dintre cei care erau acolo au plecat. Lângă Crucea Lui rămăseseră numai Mama Lui și sora ei, Maria lui Cleopa, fiica lui Ioachim, fratele lui Cleopa care murise fără copii. Mai era încă și Ioan, iubitul Lui ucenic. Nerecunoscătorii iudei, pentru că nu voiau să vadă trupurile pe Cruce au cerut lui Pilat (pentru că era marea zi a Paștelui și era Vineri) ca să sfărâme fluierele picioarelor osândiților spre a muri mai repede. Și au sfărâmat fluierele picioarelor celor doi tâlhari, căci mai trăiau încă; dar când au venit la Iisus și au văzut că murise, s-au oprit de a le mai sfărâma. Unul dintre ostași, ca să facă pe plac iu-deilor nerecunoscători, a întins sulița și L-a împuns pe Hristos în coasta dreaptă și îndată a ieșit sânge și apă; apă, pentru ca să se vadă că era om, sânge, pentru ca să se vadă că era mai presus de om. Sau altă explicație: sânge din pricina împărtășirii cu dumnezeiești-le Taine, iar apă din pricina Botezului. Aceasta a văzut-o Ioan și a mărturisit-o, și adevărată este mărturia lui. El a fost de față la toate, și ceea ce a văzut a scris. Căci dacă ar fi mințit, n-ar fi scris și cele care par că sunt spre necinstirea Învățătorului. Se spune că, Ioan fiind de față atunci, a strâns din coasta dătătoare de viață a Mântuitorului, într-un vas, preasfântul și dumnezeiescul Sânge. După ce s-au săvârșit aceste fapte mai presus de fire, pe înserate, Iosif din Arimateea, ucenic al Lui care se ascunsese ca și ceilalți, s-a dus cu îndrăzneală la Pilat, pe care-l cunoștea, și i-a cerut trupul lui Iisus. Pilat i-a îngăduit să-L ia, iar Iosif, pogorându-L de pe Cruce, L-a dat jos cu multă evlavie. Pe când se lăsa noaptea, a venit Nicodim, aducând un amestec preparat de multă vreme, din smirnă și aloe. L-a înfășurat în giulgiuri, după cum obișnuiau să facă iudeii, și L-au îngropat în apropiere, în mormântul săpat în piatră al lui Iosif, unde nu mai fusese îngropat nimeni înainte. S-a făcut așa, ca nu cumva să se creadă că altul a înviat, atunci când a înviat Hristos. Evanghelistul a amintit de amestecul de aloe și smirnă; aceste mirodenii aveau însușirea de a lipi; și s-a între-

buințat amestecul de smirnă și aloe ca să nu se creadă că a fost furat atunci când vor vedea giulgiurile și mahrama lăsate în mormânt. Într-adevăr, cum ar fi fost cu putință furtul, odată ce smirna și aloea nu mai lăsau să se dezlipească giulgiurile de trup, deoarece se făceau una cu trupul, ca și cum s-ar fi născut odată cu el? Toate aceste fapte minunate s-au întâmplat Vineri. Pentru aceasta, purtătorii de Dumnezeu Părinți au rânduit ca Vineri să se facă pomenire de toate acestea cu zdrobire de inimă și cu umilință.

Trebuie să se știe că Domnul a fost răstignit în ziua a șasea a săptămânii, adică vineri, pentru motivul că la creație omul a fost făcut în ziua a șasea. A fost răstignit în ceasul al șaselea din zi, pentru că în acest ceas, după cum se spune, și Adam și-a întins mâinile, și a luat fruct din pomul oprit și a murit. Pentru aceasta, trebuia să fie recreat omul în același ceas în care a fost zdrobit. A fost răstignit în grădină, pentru că și Adam a călcat porunca în grădina raiului. Băutura amară pe care a gustat-o Hristos preînchipuia gustarea lui Adam. Loviturile cu palmele arătau slobozirea noastră. Scuiparea și purtarea necinstită cu El arătau cinstirea noastră. Cununa cu spini, îndepărtarea blestemului, hlamida de purpură, îmbrăcămintea împărătească, în locul hainelor de piele. Piroanele, desăvârșita nemișcare a păcatului nostru. Crucea, pomul cel din rai. Coasta împunsă preînchipuia coasta lui Adam din care a fost făcută Eva, prin care a venit călcarea poruncii. Sulița arată că îndepărtează de la mine sabia cea de foc. Apa din coastă este icoana Botezului. Sângele și trestia ne arată că Hristos ne-a dăruit, scriind cu litere roșii, vechea patrie. Se spune că în locul în care a fost răstignit Hristos, se afla căpățâna lui Adam. Pricina pentru care locul în care a fost răstignit Domnul se numește locul Căpățânii este aceasta: pe vremea potopului, căpățâna lui Adam a fost scoasă afară din pământ și colinda de colo-colo, despuiată de carne și stingheră; era o vedenie îngrozitoare pentru cei care o vedeau. Solomon, din respect pentru strămoșul său, împreună cu toată oastea, a acoperit-o cu foarte multe pietre. Pentru

aceasta a și fost numit de atunci locul acela: «pardosit cu pietre». Unii Sfinți aleși spun, pe temeiul predaniei, că și Adam a fost îngropat acolo de un înger. Așadar, acolo unde era stârvul, acolo s-a așezat vulturul Hristos, veșnicul Împărat. Noul Adam a tămăduit prin lemn pe vechiul Adam, ce căzuse prin lemn.

Prin milostivirea Ta cea mai presus de fire, Hristoase Dumnezeule, miluiește-ne pe noi. Amin.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Chipul răutății celei potrivnice lui Dumnezeu, dumnezeiești tineri l-au dat pe față; iar asupra lui Hristos întărâtându-se adunarea cea fără de lege, sfătuiește cele deșarte și gândește să ucidă pe Cel ce ține viața în mână. Pe Care toată făptura Îl binecuvintează, slăvindu-L în veci.»

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Zis-ai, Hristoase, ucenicilor: Scuturați acum somnul de pe pleoape și la rugăciune privegheați, ca să nu pieriți întru ispită; și mai vârtos tu, Simone, că celui mai tare este ispita mai mare; înțelege-Mă, Petre, pe Mine, pe Care toată făptura Mă binecuvintează, slăvindu-Mă în veci.

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Cuvânt necucernic niciodată nu voi scoate din buzele mele, Stăpâne, zis-a Petru. Cu Tine voi muri ca un recunoscător, de s-ar și lepăda de Tine toți. Că nu trupul și sângele, ci Tatăl Tău Te-a descoperit mie, pe Care toată făptura Te binecuvintează, slăvindu-Te în veci.

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Adâncul înțelepciunii celei dumnezeiești și al științei, cu totul l-ai cercat, și noianul judecăților Mele nu l-ai ajuns, omule, a zis Domnul. Deci fiind trup, nu te lăuda, că de trei ori te vei lepăda de Mine, pe Care toată făptura Mă binecuvintează, slăvindu-Mă în veci.

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Te lepezi, Simone Petre, de ceea ce vrei să faci curând, precum s-a zis. Ci fără zăbavă venind la tine o slujinică te va spăimânta, a zis Domnul. Dar plângând cu amar, Mă vei afla milostiv pe Mine, pe Care toată făptura Mă binecuvintează, slăvindu-Mă în veci.

Stih:

Să lăudăm, să binecuvântăm și să ne închinăm Domnului, cântându-I și preaînălțându-L întru toți vecii.

Și iarăși Irmosul: Chipul răutății...

Preotul (diaconul): **Pe Născătoarea de Dumnezeu și Maica Luminii, întru cântări cinstind-o, să o mărim!**

Nu se cântă: Ceea ce ești mai cinstită..., ci **Troparele Cântării a noua, în timp ce se face cădire mare:**

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.»

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Ceata cea pierzătoare a celor ce urau pe Dumnezeu, adunarea celor plini de răutăți, a ucigașilor de Dumnezeu, a venit asupra Ta, Hristoase, și Te-au târât ca pe un nedrept, pe Tine, Ziditorul tuturor, pe Care Îl slăvim.

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Necunoscând nelegiuiții legea, și citind în zadar glasurile prorocilor, ca pe o oaie Te-au târât pe Tine, Stăpânul tuturor, ca să Te junghie fără dreptate pe Tine, pe Care Te slăvim.

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Preoții și cărturarii împreună fiind răniți de răutatea cea ucigătoare de sine, au predat păgânilor ca un dar Viața să o ucidă, adică pe Cel ce este din fire Dătător de viață, pe Care-L slăvim.

Stih: Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Înconjuratu-Te-au ca niște câini mulți, și Te-au lovit, Împărate, cu palme peste obraz, și Te-au întrebat mărturisind minciuni asupra Ta; și toate răbdând, pe toți i-ai mântuit.

Apoi se cântă din nou Irmosul: Ceea ce ești...

Apoi se zice ectenia mică și ecfonisul: Că pe Tine Te laudă toate puterile cerești și Ție slavă înălțăm: Tatălui și Fiului... Strana: Amin. Apoi se cântă rar și cu cântare dulce:

LUMINÂNDA, glasul al 3-lea:

Întru o zi ai învrednicit, Doamne, pe tâlharul în rai; și pe mine luminează-mă cu lemnul Crucii, și mă mântuiește (de trei ori).

EVANGHELIA A 9-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Ioan citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Ioan* 18: 28-40; 19: 1-16):

În vremea aceea, stăteau lângă crucea lui Iisus: Mama Sa şi sora Mamei Sale, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena. Deci Iisus, văzând pe Mama Sa şi pe ucenicul pe care îl iubea stând alături, a zis Mamei Sale: Femeie, iată fiul tău! Apoi a zis ucenicului: Iată Mama ta! Şi, din ceasul acela, ucenicul a luat-o la sine. După aceea, ştiind Iisus că acum toate s-au săvârşit, ca să se împlinească Scriptura, a zis: Mi-e sete. Şi era acolo un vas plin cu oțet; iar ostaşii, punând în vârful unei trestii de isop un burete înmuiat în oțet, l-au dus la gura Lui. Deci, după ce a luat oțetul, Iisus

a zis: Săvârşitu-s-a! Şi, plecându-Şi capul, Şi-a dat duhul. Deci iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierele picioarelor şi să-i ridice. Deci, au venit ostaşii şi au zdrobit fluierele picioarelor celui dintâi şi ale celuilalt care era răstignit împreună cu el. Dar, venind la Iisus, dacă au văzut că deja murise, nu I-au zdrobit fluierele picioarelor, ci unul dintre ostaşi cu sulița a împuns coasta Lui şi îndată au ieşit sânge şi apă. Şi cel ce a văzut a mărturisit şi adevărată este mărturia lui; şi acela ştie că spune adevărul, ca şi voi să credeți. Căci s-au făcut acestea ca să se împlinească Scriptura: «Nu I se va zdrobi niciun os». Şi iarăşi altă Scriptură zice: «Vor privi la Acela pe Care L-au împuns».

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

L A U D E L E

Glasul al 3-lea

Toată suflarea să laude pe Domnul! Lăudați pe Domnul din ceruri, lăudați-L pe El întru cele înalte. Ție se cuvine cântare, Dumnezeule!

Lăudați-L pe El, toți îngerii Lui, lăudați-L pe El, toate puterile Lui. Ție se cuvine cântare, Dumnezeule!

Stih 1: Lăudați-L pe El întru puterile Lui; lăudați-L pe El după mulțimea slavei Lui.

Se pun 4 stihiri idiomele, glasul al 3-lea:

Două lucruri și rele a făcut fiul meu cel întâi-născut, Israel: pe Mine, Izvorul apei vieții, M-a părăsit, și și-a săpat luișsi puț sfărâmat. Pe Mine M-a răstignit pe lemn, iar pe Baraba l-a cerut și l-a slobozit. Spăimântatu-s-a cerul de aceasta, și soarele și-a ascuns razele; iar tu, Israele, nu te-ai rușinat, ci morții M-ai dat. Iartă-le lor, Părinte Sfinte, că nu știu ce au făcut.

Stih 2: Lăudați-L pe El în glas de trâmbiță; lăudați-L pe El în psaltire și în alăută.

Două lucruri și rele...

Stih 3: Lăudați-l pe El în timpane și în horă; lăudați-L pe El în strune și în organe.

Fiecare mădular al sfântului Tău trup a răbdat ocară pentru noi: capul a răbdat spini; fața, scuipări; obrazul, loviri cu palme; gura, gustarea oțetului celui amestecat cu fiere; urechile, hulele cele păgânești; spatele, biciuiri și mâna, trestie; întinsorile a tot trupul pe cruce, și cuie, încheieturile și coasta, suliță. Cel ce ai pătimit pentru noi, și ne-ai mântuit pe noi din patimi; Care Te-ai smerit pentru noi, prin iubirea Ta de oameni, și ne-ai înălțat, Atotputernice Mântuitorule, miluiește-ne pe noi.

Stih 4: Lăudați-L pe El în chimvale bine răsunătoare; lăudați-L pe El în chimvale de strigare. Toată suflarea să laude pe Domnul.

Răstignindu-Te Tu, Hristoase, toată făptura văzând s-a cutremurat; temeliile pământului s-au clătinat de frica puterii Tale. Că înălțându-Te astăzi se pierde neamul evreiesc. Catapeteasma Templului s-a rupt în două și morții din morminte au înviat; sutașul văzând minunea s-a înfricoșat; iar Maica Ta, stând lângă Tine, a strigat, plângând ca o maică și zicând: Cum nu voi plânge și nu mă voi bate în piept, văzându-Te pe Tine spânzurat pe lemn, gol ca un vinovat? Cel ce ai fost răstignit și ai fost îngropat și ai înviat din morți, Doamne, slavă Ție.

Slavă..., **glasul al 6-lea:**

Dezbrăcatu-M-au pe Mine de veșmintele Mele, și M-au îmbrăcat cu hlamidă roșie; pus-au pe capul Meu cunună de spini, și Mi-au dat trestie în mâna cea dreaptă, ca să-i sfărâm pe ei ca pe vasele olarului.

Și acum..., **glasul al 6-lea:**

Spatele Meu l-am dat spre bătăi, și fața Mea nu am întors-o de la scuipări. Înaintea judecății lui Pilat am stat, și răstignire am răbdat, pentru mântuirea lumii.

EVANGHELIA A 10-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Marcu citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Marcu* 15: 43-47):

În vremea aceea, a venit Iosif cel din Arimateea, sfetnic ales, care aştepta şi el Împărăția lui Dumnezeu, şi, îndrăznind, a intrat la Pilat şi a cerut trupul lui Iisus. Iar Pilat s-a mirat că Iisus a murit aşa curând şi, chemând pe sutaş, l-a întrebat dacă a murit de mult. Deci, aflând de la sutaş, a dăruit lui Iosif trupul. Atunci Iosif, cumpărând giulgiu şi coborându-L de pe cruce, L-a înfăşurat în giulgiu şi L-a pus într-un mormânt care era săpat în stâncă şi a prăvălit o piatră la uşa mormântului. Iar Maria Magdalena şi Maria, mama lui Iosi, priveau unde L-au pus.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Apoi preotul (diaconul) zice:

Slavă Ție, Celui ce ne-ai arătat nouă lumina!

Cititul rostește (nu cântă):

DOXOLOGIA ZILELOR DE RÂND

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire. Lăudămu-Te, Te binecuvântăm, închinămu-ne Ție, slăvimu-Te, mulțumim Ție, pentru slava Ta cea mare. Doamne, Împărate ceresc, Dumnezeule, Părinte atot-

ţiitorule, Doamne Fiule Unule-Născut Iisuse Hristoase şi Duhule Sfinte. Doamne, Dumnezeule, Mielușelul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, Cel ce ridici păcatul lumii, miluiește-ne pe noi, Cel ce ridici păcatele lumii. Primește rugăciunea noastră Cel ce șezi de-a dreapta Tatălui, și ne miluiește pe noi. Că Tu ești Unul Sfânt, Tu ești Unul Domn Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin. În toate zilele Te voi binecuvânta și voi lăuda numele Tău în veac și în veacul veacului.

Doamne, scăpare Te-ai făcut nouă în neam și în neam. Eu am zis: Doamne, miluiește-mă, vindecă sufletul meu, că am greșit Ție. Doamne, la Tine am scăpat, învață-mă să fac voia Ta, că Tu ești Dumnezeul meu. Că la Tine este izvorul vieții, întru lumina Ta vom vedea lumină. Tinde mila Ta celor ce Te cunosc pe Tine.

Învrednicește-ne, Doamne, în ziua aceasta, fără de păcat să ne păzim noi. Binecuvântat ești, Doamne, Dumnezeul părinților noștri, și lăudat și preaslăvit este numele Tău în veci. Amin. Fie, Doamne, mila Ta spre noi precum am nădăjduit întru Tine. Binecuvântat ești, Doamne, învață-ne îndreptările Tale. Binecuvântat ești, Stăpâne, înțelepțește-ne cu îndreptările Tale. Binecuvântat ești, Sfinte, luminează-ne cu îndreptările Tale. Doamne, mila Ta este în veac, lucrurile mâinilor Tale nu le trece cu vederea. Ție se cuvine laudă, Ție se cuvine cântare, Ție slavă se cuvine, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Apoi preotul (sau diaconul) zice ectenia cererilor (paginile 67-69): Să plinim rugăciunea noastră cea de dimineață Domnului... Preotul zice ecfonisul: Că Dumnezeul milei şi al îndurărilor şi al iubirii de oameni eşti şi Ţie slavă înălţăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Şi duhului tău.

Preotul (sau diaconul): Capetele noastre Domnului să le plecăm.

Strana: Ţie, Doamne.

Preotul citeşte în taină rugăciunea plecării capetelor: Doamne Sfinte, Care întru cele de sus locuieşti..., **apoi zice, cu voce tare, ecfonisul:** Că al Tău este a ne milui şi a ne mântui pe noi, Dumnezeul nostru, şi Ţie slavă înălţăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

EVANGHELIA A 11-A

[Preotul (diaconul) zice:

Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluieşte **(de trei ori).]**

Preotul (diaconul): Înţelepciune! Drepţi să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Şi duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Ioan citire!

Strana: Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citeşte, dintre uşile împărăteşti, Sfânta Evanghelie (*Ioan* 19: 38-42):

În vremea aceea, Iosif din Arimateea, fiind ucenic al lui Iisus, dar într-ascuns, de frica iudeilor, a rugat pe Pilat să-i dea voie ca să ridice trupul lui Iisus. Şi Pilat i-a dat voie. Deci, a venit şi a ridicat trupul lui Iisus. Şi a venit şi Nicodim, cel care venise mai înainte noaptea la Iisus, aducând ca la o sută de litre de amestec de smirnă şi aloe. Au luat deci trupul lui Iisus şi l-au înfăşurat în giulgiu cu miresme, precum este obiceiul de înmormântare la iudei. Iar în locul unde a fost răstignit era o grădină şi în grădină era un mormânt nou, în care nu mai fusese nimeni îngropat. Deci, din pricina vinerii iudeilor, acolo L-au pus pe Iisus, pentru că mormântul era aproape.

Strana cântă:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne; slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

LA STIHOAVNĂ[4]

Idiomele, cântate de amândouă stranele împreună:

Glasul 1:

Toată făptura s-a schimbat de frică, văzându-Te pe Tine, Hristoase, pe Cruce răstignit. Soarele s-a întunecat și temeliile pământului s-au cutremurat. Toate au pătimit împreună cu Tine, Cel ce ai zidit toate; Cel ce ai răbdat de voie pentru noi, Doamne, slavă Ție.

Stih: Împărțit-au hainele Mele între ei și pentru cămașa Mea au aruncat sorți (*Psalm* 21: 20).

Glasul al 2-lea:

Poporul cel nelegiuit și nedrept, pentru ce cugetă cele deșarte? Pentru ce a judecat spre moarte pe Cel ce este viața tuturor? Minune mare! Făcătorul lumii a fost dat în mâinile celor fără de lege și a fost înălțat pe lemn, Iubitorul de oameni, ca să slobozească din iad pe cei legați care strigă: Îndelung-Răbdătorule, Doamne, slavă Ție!

Stih: Dat-au spre mâncarea Mea fiere și în setea Mea M-au adăpat cu oțet (*Psalm* 68: 25).

Astăzi văzându-Te pe Tine, Cuvinte, răstignit pe Cruce, Fecioara cea fără prihană, tânguindu-se cu milă ca o Maică, s-a rănit la inimă cu amar, și suspinând cu durere din adâncul sufletului, zgâriindu-și obrazul, se chinuia; de aceea în piept bătându-se striga cu jale: Vai mie, dumnezeiescule Fiu! Vai mie, Lumina lumii! Cum ai apus de la ochii mei, Mielul lui Dumnezeu? Pentru care oștile celor fără de trupuri erau cuprinse de spaimă, zicând: Cel ce ești necuprins, Doamne, slavă Ție!

Stih: Dar Dumnezeu, Împăratul nostru înainte de veac, a făcut mântuire în mijlocul pământului (*Psalm* 73: 13).

Pe lemn răstignit văzându-Te, Hristoase, pe Tine, Făcătorul și Dumnezeul tuturor, ceea ce Te-a născut fără sămânță a strigat

---

[4] În timpul Stihoavnei, adică înainte de ultima Evanghelie, *Tipicul mare* prevede cădire mare, ca şi înaintea primei Evanghelii. În practică această cădire se omite, întrucât s-a făcut cădire mare la Cântarea a 9-a.

cu amar: Fiul meu, unde a apus frumusețea chipului Tău? Nu sufăr a Te vedea răstignit fără dreptate. Însă grăbește de Te scoală, ca să văd și eu învierea Ta din morți, cea de a treia zi.

Slavă..., glasul al 8-lea:

Doamne, suindu-Te pe Cruce, a căzut frică și cutremur asupra făpturii; de vreme ce și pământul l-ai oprit să nu înghită pe cei ce Te-au răstignit, și iadului ai poruncit să slobozească dintru sine pe cei legați. Judecătorule al celor vii și al celor morți, Cel ce spre înnoirea oamenilor ai venit, să dai viață, iar nu moarte, Iubitorule de oameni, slavă Ție.

Și acum..., glasul al 8-lea:

Acum se întinge condeiul răspunsului de judecată de la judecătorii cei nedrepți și Iisus Se judecă și Se osândește spre răstignire, și împreună pătimește făptura, văzând pe Domnul pe Cruce; Cel ce pătimești după firea trupului pentru mine, Bunule Doamne, slavă Ție.

EVANGHELIA A 12-A

[Preotul (diaconul) zice:

Și pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm!

Strana: Doamne, miluiește (de trei ori).]

Preotul (diaconul): Înțelepciune! Drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie!

Preotul: Pace tuturor!

Strana: Și duhului tău!

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la Matei citire!

Strana: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Preotul (diaconul): Să luăm aminte!

Preotul citește, dintre ușile împărătești, Sfânta Evanghelie (*Matei* 27: 62-66):

În ziua aceea, care este după vineri, s-au adunat arhiereii şi fariseii la Pilat, zicând: Stăpâne, ne-am adus aminte că amăgitorul acela a spus, fiind încă în viață: După trei zile Mă voi

scula. Deci, porunceşte ca mormântul să fie păzit până a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină şi să-L fure şi să spună poporului: A înviat din morți. Şi va fi rătăcirea de pe urmă mai rea decât cea dintâi. Pilat le-a zis: Aveți strajă; mergeți şi întăriți cum ştiți. Iar ei, ducându-se, au întărit mormântul cu strajă, pecetluind piatra.

Strana cântă iarăși ca la început:

Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!

Apoi se citește la strană:

Bine este a ne mărturisi Domnului și a cânta numelui Tău, Preaînalte, a vesti dimineața mila Ta și adevărul Tău în toată noaptea (o dată, fără metanii).

Apoi: Sfinte Dumnezeule..., Preasfântă Treime..., Tatăl nostru... Preotul: Că a Ta este împărația... și se cântă:

Troparul, glasul al 4-lea:

Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul Legii cu scump sângele Tău, pe Cruce fiind pironit și cu sulița împuns, nemurire ai izvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, slavă Ție.

Apoi preotul (sau diaconul) zice ectenia întreită (paginile 103-104): Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, ne rugăm Ție, auzi-ne și ne miluiește... Preotul zice ecfonisul: Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ție slavă înălțăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Diaconul (preotul): Înțelepciune!

Strana: Binecuvintează.

Preotul:

Cel ce este binecuvântat, Hristos Dumnezeul nostru, totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin. Întăreşte, Dumnezeule, sfânta şi dreapta credință a dreptslăvitorilor creştini şi Sfântă Biserica Ta o păzeşte în veacul veacului.

Preotul, plecându-se către icoana Maicii Domnului, zice: **Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi!**

Strana: Ceea ce eşti mai cinstită decât heruvimii şi mai slăvită, fără de asemănare, decât serafimii, care, fără stricăciune, pe Dumnezeu-Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Preotul, plecându-se către icoana Mântuitorului:

Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeule, nădejdea noastră, slavă Ţie!

Strana: Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. Doamne, miluieşte (de trei ori). Părinte, binecuvintează.

Apoi preotul zice Otpustul:

Cel ce scuipări şi bătăi şi loviri şi Cruce şi moarte a răbdat pentru mântuirea lumii, Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Sale Maici şi ale tuturor sfinţilor, să ne miluiască şi să ne mântuiască pe noi, ca un bun şi iubitor de oameni.

Strana: Amin.

Preotul: **Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi.**
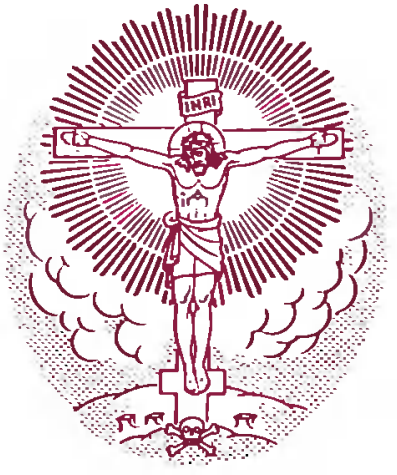
Strana: Amin.